

BẢO HIỂM XÃ HỘI VIỆT NAM

ĐỀ TÀI NGHIÊN CỨU KHOA HỌC:

**GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU LỰC CÔNG TÁC KIỂM
TRA TÀI CHÍNH BẢO HIỂM XÃ HỘI CỦA HỆ THỐNG
BẢO HIỂM XÃ HỘI VIỆT NAM**

CHỦ NHIỆM: TRẦN ĐỨC LONG

Hà Nội - 2005

6309

11310J.

Nhận xét đề tài khoa học:

“GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU LỰC CÔNG TÁC KIỂM TRA TÀI CHÍNH BHXH CỦA BẢO HIỂM XÃ HỘI VIỆT NAM”

Chủ nhiệm: *Trần Đức Long, Phó Trưởng ban Kiểm tra – BHXH Việt Nam*

Người nhận xét: *TS. Dương Xuân Triệu, Giám đốc Trung tâm Nghiên cứu khoa học BHXH.*

Sau khi đọc kỹ 95 trang báo cáo, tôi có một số nhận xét sau:

1. Về tính cấp thiết của đề tài

Bảo hiểm xã hội Việt Nam là một ngành mới thành lập trên cơ sở tiếp thu nhiệm vụ của 2 hệ thống: Lao động – Thương binh và Xã hội và Tổng Liên đoàn lao động Việt Nam về bảo hiểm xã hội. Ngay từ năm 1995, cùng với việc triển khai nghiệp vụ của ngành về quản lý chế độ chính sách, quản lý thu chi và tăng trưởng quỹ BHXH, ngành đã chú trọng đến công tác kiểm tra, đặc biệt là kiểm tra tài chính BHXH. Công việc này đã từng bước hoàn thiện. Tuy nhiên, hoạt động kiểm tra tài chính BHXH đang đòi hỏi ngày càng phải được hoàn thiện theo các điều kiện cụ thể của mỗi giai đoạn, nhất là trong cơ chế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa hiện nay. Do đó, tác giả đã chọn đề tài “*Giải pháp nâng cao hiệu lực công tác kiểm tra tài chính BHXH của BHXH Việt Nam*” đáp ứng được yêu cầu trọng tâm của ngành, đồng thời cũng phản ánh được tính cấp thiết của vấn đề nghiên cứu.

2. Về kết cấu của đề tài

Ngoài phần mở đầu, kết luận và danh mục tài liệu tham khảo, đề tài được kết cấu 3 chương, 8 tiết là hợp lý. Kết cấu theo kiểu truyền thống này khiến người đọc dễ hiểu đồng thời đảm bảo được tính lô gích của vấn đề nghiên cứu. Tác giả đã đi từ việc phân tích lý luận, phản ánh và đánh giá đúng thực trạng rồi đề ra các giải pháp hoàn thiện mang tính khả thi cao.

Chương I: Những vấn đề lý luận cơ bản về kiểm tra tài chính BHXH

Từ trang 5 đến trang 26 tất cả những vấn đề lý luận cơ bản về kiểm tra tài chính BHXH được xem xét, làm rõ. Từ khái niệm phân biệt các phạm trù nội hàm và ngoại diên, nội dung và phương thức kiểm tra tài chính BHXH. Những vấn đề lý luận cơ bản có liên quan chặt chẽ với các nội dung mô tả, đánh giá thực trạng hoạt động kiểm tra tài chính trong chương II.

Chương II: Thực trạng kiểm tra tài chính của BHXH Việt Nam

Từ trang 27 đến trang 60, tác giả đã mô tả hoạt động kiểm tra tài chính BHXH theo 2 giai đoạn trước và sau năm 1995. Sự phân đoạn này đã

làm rõ hơn đặc thù phát triển BHXH ở Việt Nam, đồng thời phản ánh được chính xác hơn về kết quả, hiệu quả, hiệu lực hoạt động kiểm tra tài chính của BHXH Việt Nam. Chúng tôi đồng tình với những kết luận đã nêu ở trang 35, 36 và những đánh giá về kết quả kiểm tra tài chính BHXH (trang 51 - 63). Đặc biệt là sự phân tích những nguyên nhân của những mặt đạt được và chưa được trong lĩnh vực này.

Chương III: Các giải pháp nâng cao hiệu lực công tác kiểm tra tài chính BHXH của BHXH Việt Nam

Từ trang 61 – 94, tác giả đã nêu được định hướng phát triển của ngành BHXH, từ đó để hoàn thiện hoạt động kiểm tra tài chính. Đồng thời tác giả cũng nêu lên được 4 nhóm giải pháp chủ yếu; các phương án tổ chức bộ máy để nâng cao hiệu lực kiểm tra (2 phương án trang 66 - 68); phương hướng hoàn thiện các văn bản nghiệp vụ kiểm tra theo tiêu chuẩn hóa. Tôi đồng tình với các giải pháp có tính khả thi đã nêu và đồng tình với việc tiêu chuẩn hoá các tiêu thức đánh giá trong việc kiểm tra; quy trình hoá công tác kiểm tra tài chính BHXH (trang 77 - 92)

Các kiến nghị hoàn thiện các văn bản pháp luật về chính sách BHXH, BHYT; các văn bản dưới Luật về công tác thanh tra, kiểm tra và hoàn thiện về cơ chế phối hợp chỉ đạo thực hiện (trang 93 -94) có tính khả thi cao.

3. Những đóng góp chính của đề tài:

- Trên cơ sở phân tích các nhóm yếu tố cấu thành và ảnh hưởng đến hiệu lực kiểm tra tài chính BHXH; đặc điểm của quản lý tài chính BHXH ở Việt Nam; hoạt động đặc thù và phương thức kiểm tra tài chính BHXH, tác giả đã làm rõ những vấn đề lý luận và thực tiễn của kiểm tra tài chính BHXH. Đặc biệt đã làm rõ được khái niệm, bản chất, quy mô, phương thức kiểm tra, phân biệt được rõ các phạm trù; kết quả, hiệu quả, hiệu lực của kiểm tra tài chính BHXH. Những kết luận về mối tương quan, tác động qua lại lẫn nhau giữa các phạm trù nêu trên trong lĩnh vực kiểm tra tài chính BHXH (trang 25 – 26) thể hiện rõ tính khoa học cả về lý luận và thực tiễn.

- Góp phần làm rõ cơ sở lý luận về kiểm tra tài chính BHXH, phân tích được những nhân tố ảnh hưởng đến hiệu lực của công tác kiểm tra tài chính BHXH của hệ thống BHXH Việt Nam;

- Đánh giá đúng thực trạng hoạt động kiểm tra tài chính BHXH trong hệ thống BHXH Việt Nam;

- Đề xuất các giải pháp có tính khả thi nhằm hoàn thiện hoạt động kiểm tra tài chính BHXH, cung cấp nguồn tham khảo cho các cơ quan quản lý, cơ quan nghiên cứu của BHXH Việt Nam.

4. Những hạn chế:

- Thiếu phần tham khảo nghiên cứu tài liệu nước ngoài.

- Cần chỉnh sửa những lỗi chính tả trong báo cáo và những đề mục giữa báo cáo khoa học và tóm tắt.

Các câu hỏi:

1. Sự khác nhau giữa kiểm tra và thanh tra (chủ thể, thẩm quyền, phạm vi hoạt động) thể hiện trong miền giao thoa như thế nào?

2. Giải thích rõ mối quan hệ giữa hiệu quả và hiệu lực kiểm tra tài chính BHXH?

3. Quan điểm phân tích số nợ BHXH tồn đọng qua các công thức đã nêu ở trang 80 – 83?

Tóm lại, tuy còn một số hạn chế nhất định, song đề tài đã được nghiên cứu công phu, ưu điểm của đề tài là chính, đề tài cơ bản đã đáp ứng được những mục tiêu đề ra và đáp ứng yêu cầu của một đề tài nghiên cứu khoa học cấp bộ. Đề nghị Hội đồng cho nghiệm thu.

Hà nội, ngày 30 tháng 5 năm 2006

Người nhận xét

TS. Dương Xuân Triệu

NHẬN XÉT ĐỀ TÀI

GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU LỰC CÔNG TÁC KIỂM TRA TÀI CHÍNH CỦA HỆ THỐNG BẢO HIỂM XÃ HỘI VIỆT NAM

I/ TÍNH CẤP THIẾT CỦA ĐỀ TÀI:

Hoạt động kiểm tra của hệ thống Bảo hiểm xã hội Việt Nam trong những năm qua đã đạt được những kết quả nhất định, góp phần đáng kể vào công tác quản lý của BHXH Việt Nam. Tuy nhiên hoạt động kiểm tra của Trung ương cũng như địa phương mới chỉ tập trung chủ yếu vào công tác quản lý đối tượng, quản lý thu, chi chế độ, chính sách BHXH, BHYT. Riêng lĩnh vực tài chính liên quan đến các công tác quản lý trên, đặc biệt là quản lý chi hoạt động bộ máy, quản lý hoạt động đầu tư tăng trưởng quỹ thì hầu như chưa được thực hiện kiểm tra, hoặc kiểm tra chưa sâu, chưa toàn diện. Kiểm tra những nội dung này là một vấn đề lớn, cần được quan tâm.

Vì vậy đề tài: "Giải pháp nâng cao hiệu lực công tác kiểm tra tài chính của hệ thống Bảo hiểm xã hội Việt Nam" đã tập trung chủ yếu vào việc nghiên cứu, tìm ra những giải pháp nhằm quản lý tốt hơn nữa các hoạt động tài chính của BHXH Việt Nam thông qua kiểm tra tài chính. Do đó đề tài đã đáp ứng được yêu cầu cấp thiết hiện nay và có ý nghĩa thực tiễn cao.

II/ VỀ NỘI DUNG CỦA ĐỀ TÀI:

1. Những kết quả nghiên cứu của đề tài:

a) Để có cơ sở lý thuyết cho việc luận giải các vấn đề trong các chương tiếp theo của đề tài, tác giả đã làm rõ một số vấn đề lý thuyết cơ bản về hoạt động tài chính và kiểm tra tài chính của BHXH Việt Nam. Đặc biệt, tác giả phân tích và nhấn mạnh về nội dung của kiểm tra tài chính BHXH Việt Nam. Theo tác giả, những nội dung chính đó là:

- Kiểm tra công tác tổ chức hạch toán
- Kiểm tra việc tổ chức quản lý thu quỹ BHXH
- Kiểm tra công tác tổ chức quản lý chi trả

- Kiểm tra công tác tổ chức quản lý và sử dụng kinh phí cho bộ máy quản lý BHXH.

Các phương thức kiểm tra tài chính cũng được tác giả luận giải khá chi tiết trong đề tài của mình.

Những vấn đề lý thuyết này tuy không phải là những nội dung hoàn toàn mới, nó đã được bàn luận để trong một số tài liệu nghiên cứu về quản lý, nhưng tôi đánh giá về sự thành công của tác giả là ở chỗ: tác giả đã khái quát hoá, chọn lọc và đưa vào công trình của mình những nội dung cần thiết, phù hợp với yêu cầu của đề tài. Do vậy, đã làm nổi bật sắc thái riêng của đề tài và tính logic trong lập luận của tác giả.

b) Bằng hệ thống các tư liệu thực tế, tác giả đã phản ánh thực trạng hoạt động kiểm tra tài chính của BHXH Việt Nam qua các giai đoạn từ trước và sau năm 1995 đến nay trên các nội dung chủ yếu như: tổ chức bộ máy và cơ chế chỉ đạo kiểm tra tài chính. Từ thực trạng này, tác giả đã đưa ra những đánh giá nhận xét về công tác kiểm tra tài chính BHXH Việt Nam trong những năm qua. Tôi đồng ý với tác giả khi cho rằng: Từ sau khi thực hiện đổi mới hệ thống BHXH Việt Nam, công tác kiểm tra tài chính BHXH đã đi vào ổn định và có nhiều chuyển biến rõ rệt. Tuy nhiên, do nhiều lý do khác nhau, công tác này vẫn còn có những tồn tại, bất cập, cần phải nhanh chóng có biện pháp tháo gỡ. Những tồn tại đó là:

- Tồn tại trong chính sách, môi trường pháp lý cho hoạt động kiểm tra
- Những tồn tại trong công tác chỉ đạo hoạt động kiểm tra tài chính
- Bất cập về năng lực cán bộ làm công tác kiểm tra tài chính
- Tồn tại trong việc phối hợp thực hiện kết luận xử lý sau kiểm tra. Những đánh giá mà tác giả đưa ra là xác đáng, giúp ta có được cái nhìn toàn diện hơn về công tác kiểm tra tài chính BHXH hiện nay giúp cho BHXH Việt Nam thấy rõ những điểm yếu trong hoạt động kiểm tra tài chính của mình, từ đó đưa ra một chiến lược phát triển hoàn chỉnh hơn.

c) Từ những phân tích trên đây và dựa trên những định hướng, quan điểm phát triển BHXH Việt Nam, tác giả đã đề xuất 3 nhóm giải pháp và 3 nhóm kiến

ngộ nhằm hoàn thiện công tác kiểm tra tài chính BHXH ở nước ta trong những năm tới. Các giải pháp tác giả đưa ra tập trung vào các vấn đề chủ yếu như:

- Hoàn thiện các vấn đề về cơ chế hoạt động kiểm tra
- Hoàn thiện các vấn đề liên quan đến công tác cán bộ kiểm tra
- Hoàn thiện về hoạt động nghiệp vụ kiểm tra, theo đó tác giả chú trọng đến việc chuẩn hoá các tiêu thức đánh giá trong kiểm tra tài chính BHXH

Các giải pháp đưa ra khá toàn diện, đề cập đến nhiều khía cạnh khác nhau của công tác kiểm tra tài chính đối với một đơn vị

d) đề tài có bố cục rõ ràng

2. Một số hạn chế của đề tài:

* Một số nội dung trùng lặp. Ví dụ nói về nội dung các nguồn thu của BHXH Việt Nam, tác giả nhắc lại nhiều lần trong đề tài.

* Trong chương II, nội dung chính của Chương này là phải phản ánh rõ được thực trạng kiểm tra tài chính hiện nay ra sao thì tác giả trình bày còn sơ sài, chưa bám sát và làm rõ nổi bật lên được các nội dung kiểm tra tài chính mà trong chương I đã đưa ra.

* Trang 25, mục 1.2.4.1: Kết quả của kiểm tra tài chính không chỉ là những tồn tại, hạn chế và những sai phạm mà cả những mặt làm được, làm tốt.

Tương tự trang 26 mục 1.2.4.3 hiệu quả: không chỉ là điều chỉnh những kẽ hở mà còn là tổng kết những cái được, cái tốt trong quản lý tài chính.

* Một số những nội dung còn chưa đầy đủ, chưa chính xác như:

- Nội dung quản lý chi hoạt động bộ máy (trang 16 mục d) thiếu phân chi đầu tư xây dựng cơ bản.

- Hệ thống quản lý BHXH Việt Nam (trang 21) thiếu một số Ban nghiệp vụ khác.

- Về tổ chức thực hiện sử dụng chính sách BHXH (trang 28) thiếu Bộ Tài chính.

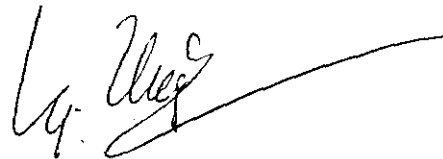
III/ KẾT LUẬN

Đề tài "Giải pháp nâng cao hiệu lực công tác kiểm tra tài chính của hệ thống Bảo hiểm xã hội Việt Nam" là một công trình nghiên cứu khá công phu

của tác giả về cơ bản đã đáp ứng được yêu cầu mà một đề tài nghiên cứu khoa học đã đề ra. Tôi đề nghị Hội đồng nghiệm thu và đánh giá đề tài đạt loại khá.

Hà nội, ngày 30 tháng 5 năm 2006

NGƯỜI NHẬN XÉT

Lê Quyết Thắng
TRƯỞNG BAN KIỂM TRA

BẢO HIỂM XÃ HỘI VIỆT NAM

ĐỀ TÀI NGHIÊN CỨU KHOA HỌC:

**GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU LỰC CÔNG TÁC KIỂM
TRA TÀI CHÍNH BẢO HIỂM XÃ HỘI CỦA HỆ THỐNG
BẢO HIỂM XÃ HỘI VIỆT NAM**

CHỦ NHIỆM: TRẦN ĐỨC LONG

Hà Nội - 2005

MỤC LỤC

	Trang
MỞ ĐẦU	1
Chương 1: NHỮNG VẤN ĐỀ LÝ LUẬN CƠ BẢN VỀ KIỂM TRA TÀI CHÍNH BẢO HIỂM XÃ HỘI	5
1.1 Những vấn đề cơ bản về kiểm tra và kiểm tra tài chính Bảo hiểm xã hội	5
1.2 Kiểm tra tài chính Bảo hiểm xã hội	20
Chương 2: THỰC TRẠNG CÔNG TÁC KIỂM TRA TÀI CHÍNH CỦA BẢO HIỂM XÃ HỘI VIỆT NAM	27
2.1 Kiểm tra tài chính Bảo hiểm xã hội trước năm 1995	17
2.2 Kiểm tra tài chính Bảo hiểm xã hội từ năm 1995 đến nay	35
2.3 Đánh giá kết quả kiểm tra tài chính Bảo hiểm xã hội	49
Chương 3: YÊU CẦU VÀ GIẢI PHÁP NHẪM NÂNG CAO HIỆU LỰC CÔNG TÁC KIỂM TRA TÀI CHÍNH CỦA BẢO HIỂM XÃ HỘI VIỆT NAM	61
3.1 Yêu cầu nâng cao hiệu lực công tác kiểm tra tài chính Bảo hiểm xã hội	61
3.2 Các giải pháp chủ yếu nhằm nâng cao hiệu lực công tác kiểm tra tài chính Bảo hiểm xã hội	63
3.3 Kiến nghị	93
KẾT LUẬN	95
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	96
PHỤ LỤC	100